

Spoštovani gospe in gospodje, udeleženci 17. konference Telekomunikacije

V veselje mi je, da vas lahko pozdravim v imenu Ministrstva za javno upravo ter nagovorim v uvodu v konferenco o telekomunikacijah. Lani sem ob enaki priložnosti navedel, da smo na pragu novega razvojnega obdobja do leta 2020 in v zaključnih pripravah strateških dokumentov razvoja informacijske družbe in elektronskih komunikacij do leta 2020. Kot verjetno veste je Vlada RS v začetku leta sprejela Strategijo razvoja informacijske družbe do leta 2020 – DIGITALNA SLOVENIJA, Načrt razvoja omrežij naslednje generacije do leta 2020 in Strategijo kibernetске varnosti. S sprejemom teh dokumentov je vlada postavila strateške smernice razvoja, s katerimi se želimo kot država uvrstiti med naprednejše digitalne družbe v Evropski uniji.

Zapisane strateške usmeritve so seveda eno, nekaj povsem drugega pa je njihovo uresničevanje. Preden pričnete z današnjim delom na konferenci bom izkoristil priložnost, da vas seznanim s ključnimi strateškimi usmeritvami, ki jih vsebujejo sprejete strategije ter s pripravami na njihovo izvajanje.

Izkušnje potrjujejo, da intenzivna digitalizacija in uporaba IKT v vseh segmentih družbe zelo pozitivno vplivata na razvoj gospodarstva in družbe in sta pogoj za ohranjanje konkurenčnosti ter sedanjega standarda in kakovosti življenja. Produkcija in intenzivna uporaba IKT sta med ključnimi spodbujevalci inovativnosti, produktivnosti, večje konkurenčnosti in digitalne rasti. Ta horizontalni vpliv je tako močan, da ni dvoma, da je intenzivna uporaba interneta in IKT izredno pomembna tudi za razvoj Republike Slovenije.

Strategija razvoja informacijske družbe do leta 2020, DIGITALNA SLOVENIJA 2020 je temelj zaveze Republike Slovenije za hitrejši razvoj digitalne družbe in za izrabo priložnosti, ki jih omogočajo informacijsko komunikacijske tehnologije in internet. Strategija predvideva aktivnosti, s katerimi odgovarjamo na izzive digitalne dobe.

Strateška vizija je, da s pospešenim razvojem digitalne družbe izkoristimo razvojne priložnosti IKT in interneta, postanemo napredna digitalna družba in referenčno okolje za uvajanje inovativnih rešitev temelječih na digitalnih tehnologijah. Strategija predvideva prednostno vlaganje v digitalizacijo gospodarstva in pametnih skupnosti in mest ter v razvoj in uporabo prihodnjega interneta oz. interneta stvari, računalništva v oblaku, masovnih podatkov in mobilnih tehnologij. Da bo Slovenija zastavljeno vizijo lahko tudi uresničila, je potrebno pospešiti digitalizacijo družbe in gospodarstva, spodbujati digitalno rast, investirati v izobraževanje za digitalno družbo ter uresničevati strateško usmeritev inovativne in intenzivne uporabe IKT in interneta na vseh področjih.

Da je potrebno skladno s sprejeto strategijo pospešiti razvojne aktivnosti, kažejo tudi kazalniki razvoja digitalne družbe v primerjavi z drugimi državami članicami Evropske unije, saj je Slovenija v vrsti statističnih kazalnikov pod povprečjem. Tako se po rezultatih letošnjega merjenja kompozitnega indeksa digitalnega gospodarstva in družbe (DESI 2016 - Digital Economy and Society Index) uvrščamo na 18. mesto med državami članicami EU. Kljub temu, da razvojno napredujemo hitreje od povprečja in da smo se uvrstili za eno mesto bolje kot lani, rezultati indeksa DESI potrjujejo, da smo, tako kot na vrsti drugih razvojnih področjih, tudi pri strukturnih

spremembah na področju digitalne družbe premalo koreniti in prepočasni. Prilagajanje nacionalnih razvojnih prioritet sodobnim razvojnim smernicam oblikovanja digitalne družbe in mednarodno konkurenčnega digitaliziranega gospodarstva se sooča s preveč in celo z nepremostljivimi ovirami.

Po DESI slovenski državljani še posebej niso dejavni pri uporabi interneta; 22% prebivalstva interneta še nikoli ni uporabilo (EU 16%), kar Slovenijo uvršča kar na 24. mesto med državami članicami. Medtem ko Slovenija po kazalnikih sicer beleži visoko stopnjo kvalificiranega prebivalstva: 51 % prebivalstva ima osnovno digitalno znanje, 1,9 % Slovencev v starosti od 20 do 29 let pa ima diplomo s področja znanosti, tehnologije, inženirstva in matematike, pa se npr. slabo uvrščamo na področju uporabe interneta in naprednih digitalnih storitev. Po drugi strani smo najboljše uvrščeni v skupini kazalnikov, ki odlikavajo integracijo digitalnih tehnologij, kar potrjuje naprednost našega digitalnega gospodarstva.

Gospodarski in splošni razvoj je neposredno povezan z visokokakovostno infrastrukturo elektronskih komunikacij, ki je osnova razvoja in uporabe interneta, zato velja še posebej izpostaviti relativno nezadovoljivo oceno razvitosti širokopasovne infrastrukture na podeželskih področjih, kar je ena izmed glavnih pomanjkljivosti, ki jih za Slovenijo ugotavlja poročilo DESI. Prebivalstvo na podeželju je še vedno postavljeno v neenakopraven položaj v primerjavi s prebivalstvom mestnih in primestnih področij. Za naslavljanje tega problema so pomembne smernice za sofinanciranje gradnje širokopasovne infrastrukture s pomočjo javnih sredstev, predvsem na podeželskih področjih, ki jih je Vlada RS določila v Načrtu razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020.

Glede na razvojne kazalnike je velika ovira nadaljnemu procesu tehnološke modernizacije podjetij in s tem gospodarskega razvoja države pomanjkanje digitalnih kompetenc delovno aktivnega prebivalstva. V Sloveniji sicer že imamo delujoča podporna okolja, ki pa pogosto niso dovolj dinamična, ne sledijo globalnim trendom in so hkrati premalo prilagojena potrebam internetnega start-up podjetništva. Potrebno je spodbuditi uporabo tehnologij, kot so računalništvo v oblaku, družbena omrežja, masovni podatki in mobilne tehnologije. Nužen je splošen napredek pri digitalnih storitvah v javnem in zasebnem sektorju. Na osnovi odprtih podatkov javnega sektorja, ki bodo objavljeni v strojno berljivi obliki, bodo raziskovalci in razvijalci lahko oblikovali polno funkcionalne integrirane uporabniško prijazne storitve. Zasebni sektor bo lahko pri tem uporabljal storitve zaupanja in rešitve elektronskih identitet, ki so bili razvite v okviru novega sistema čezmejnega priznavanja elektronskih identitet na EU ravni (t. i. eIDAS). Hkrati raziskave še vedno ugotavljajo primanjkljaj IKT strokovnjakov, ki še narašča, tako za digitalizacijo obstoječih poslovnih modelov, kot za razvoj novih, temelječih na IKT. Število digitalnih delovnih mest narašča iz leta v leto, to pa še povečuje kadrovski primanjkljaj. Potrebe izobraževanja za digitalno družbo tako narekujejo prilagoditev formalnega izobraževalnega sistema kot tudi dodatne ukrepe za izboljšanje e-veščin delovno aktivnega prebivalstva skladno s potrebami gospodarstva.

Uvrstitev po indeksu DESI na 18. mesto za Slovenijo ni sprejemljiva, zato je v naslednjem razvojnem obdobju za zmanjšanje razvojnega razkoraka do najbolj razvitih držav potrebno dosledno uresničevanje ukrepov za doseganje ciljev iz sprejetih strategij.

Pri tem je treba upoštevati, da je razvoj digitalne družbe interdisciplinarni medsektorski problem, pri katerem je nujno povezovanje resorjev, sektorjev, razvojnih politik, ukrepov in razvojnih virov. Celovit sistematičen pristop k digitalnemu preoblikovanju Slovenije torej zahteva tudi določeno raven formaliziranega povezovanja.

Za uspešno preoblikovanje gospodarstva v smeri industrije 4.0 in za razvoj sodobne digitalne družbe je potrebno usklajeno delovanje na vseh družbenih področjih. Poleg zagotavljanja digitalne infrastrukture (širokopasovnih in mobilnih omrežij ter infrastrukture visoko zmogljivega računalništva) in zagotavljanja visoke ravni kibernetске varnosti oziroma varnega okolja uporabe te tehnologije, mora družba osvojiti znanja in veščine, ki so potrebni za intenzivno in inovativno uporabo IKT v vseh družbenih procesih v vseh segmentih družbe. Dopolnitve in nadaljnje spremembe izobraževalnega sistema, ozaveščanje in opolnomočenje vseh akterjev za aktivno uporabo IKT so nujni. Sodelovanje deležnikov iz gospodarstva, javnega sektorja in civilne družbe je posebej pomembno pri oblikovanju razvojno spodbudnega in hkrati stabilnega zakonodajno – regulatornega okolja. Izziv je toliko večji, ker se z novimi inovativnimi poslovnimi modeli temelječimi na poslovanju na internetu brez posrednikov pod vprašaj postavljajo obstoječi zakonodajni in normativni modeli. Zakonodaja ne sme biti ovira za podjetniške inovacije na osnovi digitalnih tehnologij in interneta, če želimo spodbuditi razvoj digitalnega gospodarstva. Gospodarski, izobraževalni, znanstveni in inovacijski kot tudi splošni družbeni napredek Slovenije bo v digitalnem okolju mogoče doseči le s povezovanjem in izvedbo sistematičnih ukrepov vseh družbenih sektorjev.

V pripravah na konkretne razvojne ukrepe bomo tako predvidoma na Vrhu slovenskega gospodarstva konec tega meseca v sodelovanju z drugimi deležniki iz gospodarstva, raziskovalno razvojnega sektorja, civilne družbe in javnega sektorja vzpostavili Slovensko digitalno koalicijo. Partnerstvo v obliki odprtega foruma bo namenjeno koordinaciji, usklajevanju, usmerjanju in sodelovanju pri digitalnem preoblikovanju Slovenije. Cilj je doseganje medsektorskih multiplikativnih razvojnih učinkov, ki bodo pospešili razvoj digitalne družbe in omogočili izrabo razvojnih priložnosti IKT in interneta. Za usklajeno digitalno preoblikovanje Slovenije bodo deležniki v okviru koalicije usklajevali razvojna prizadevanja in ukrepe za izboljšanje digitalne pismenosti in e-veščin, večje splošno zavedanje o razvojnem pomenu IKT in interneta, za rast digitalnega gospodarstva, za digitalizacijo industrije, podjetništva in družbe, za razvoj e-poslovanja, za izobraževanje glede na potrebe gospodarstva in za večje število usposobljenih strokovnjakov za IKT, za razvoj pametnih mest in skupnosti ter za visoko raven kibernetične varnosti. Slovenska digitalna koalicije lahko ob polnem sodelovanju vseh deležnikov in uporabi enotnih standardov pospeši prehod v industrijo 4.0 in s tem prispeva k bolj povezanemu, prožnejšemu in konkurenčnejšemu gospodarstvu.

Da bi spodbudili razvoj digitalnih storitev pripravljamo projekt **razvojno/inovacijskega oblaka**, ki bo zainteresiranim razvijalcem, raziskovalcem iz podjetij, raziskovalnih organizacij, start-up-om in študentom na voljo za lažji in hitrejši razvoj naprednih storitev na osnovi odprtih podatkov javnega sektorja. Pripravljamo tudi **pilotni projekt** razvoja in vzpostavitve nacionalnega omrežja **interneta stvari** (IoT), v katerega bomo vključili senzorska omrežja javnega sektorja in povezali potrebe po IoT storitvah različnih drugih sektorjev.

Spodbudili bomo razvoj IoT v okviru pametnih skupnosti in mest ter objavo tako generiranih podatkov v strojno berljivi obliki odprtih podatkov v okviru razvojno/inovacijskega oblaka. Pripravljamo projekt **digitalne akademije**, s katerim bomo prispevali k izboljšanju e-veščin odločevalcev, IKT in drugih strokovnjakov, na prednostnih tehnoloških področjih za digitalizacijo gospodarstva in razvoj pametnih mest. Skladno s Strategijo kibernetске varnosti sistemsko urejamo področje zagotavljanja visoke ravni kibernetске varnosti.

Po strategiji DIGITALNA SLOVENIJA 2020 pripravljamo celovito sistemsko ureditev zakonodaje kibernetскеga prostora. Z uveljavitvijo Uredbe eIDAS moramo konsolidirati ZEPEP in ZEPT, čaka nas prenos direktive o kibernetски varnosti in dostopnosti spletišč. Naš cilj je oblikovanje razvojno spodbudnega in stabilnega zakonodajno-regulatornega okolja, ki ne bo prenormirano in ne bo povzročalo novih administrativnih ovir. Nasprotno, spodbujati mora inovativno uporabo digitalnih tehnologij in oblikovanje novih poslovnih modelov.

Spoštovani,

infrastrukturni pogoj za digitalizacijo Slovenije je poleg visoko zmogljivega računalništva, predvsem sodobna fiksna širokopasovna infrastruktura ter infrastruktura mobilnih komunikacij. Pri tem je enakopravna dostopnost do interneta z visokimi hitrostmi za vse ključnega pomena za razvoj vključujoče digitalne družbe, kot predpogoja za izrabo razvojnih priložnosti, ki jih omogočajo digitalne tehnologije. Skladno s potrjenim strateškim načrtom smo tako v zaključni fazi testiranja tržnega interesa za gradnjo širokopasovne infrastrukture na področjih pod 500 preb./km².

Izražen interes operaterjev za gradnjo infrastrukture z zasebnimi sredstvi v prvem krogu je nad pričakovanji, zato smo v drugem krogu za vsa gospodinjstva pod 500 preb./km² testirali tržni interes za hitrosti 100 Mb/s. Pričakujemo, da bo na teh področjih ugotovljenih skupaj do 30.000 gospodinjstev na belih lisah. Nato bomo predvidoma v prvem trimesečju 2017 objavili javni razpis za sofinanciranje gradnje infrastrukture na belih lisah z javnimi strukturnimi sredstvi. Istočasno bomo objavili tudi javni razpis za spodbujanje povpraševanja po storitvah elektronskih komunikacij, kar naj bi pripomoglo k večji penetraciji širokopasovnih priključkov na območjih, kjer je sodobna infrastruktura že na voljo, in spodbudilo gradnjo infrastrukture za hitrosti vsaj 100 Mb/s na območjih, kjer take infrastrukture še ni. Projekt bo osredotočen na spodbujanje lokalnega prebivalstva, da se v čim večjem številu odloči za širokopasovne priključke hitrosti vsaj 100 Mb/s. Zagotovilo določene ravni penetracije širokopasovnih priključkov pa bo po pričakovanjih odločilno prispevalo k tržni gradnji infrastrukture tudi na gosteje poseljenih območjih nad 500 preb./km². Odvisno od zagona tako spodbujenih projektov bomo proti koncu prihodnjega leta tudi na teh območjih izvedli testiranje tržnega interesa in po potrebi objavili dodaten javni razpis.

V zaključni fazi priprave imamo novelo Zakona o elektronskih komunikacijah, s katero v naš pravni red prenašamo t. i. BB cost reduction direktivo. Vrsta natančneje razdelanih zakonskih določil bo dodatno pripomogla k zniževanju stroškov gradnje infrastrukture elektronskih komunikacij. Poleg tega si s kolegi na medresorski ravni prizadevamo za čim boljšo koordinacijo infrastrukturnih projektov z različnih področij in za souporabo že razpoložljive infrastrukture elektronskih komunikacij.

Če so se še pred enim letom zdeli naši strateški načrti vsem državljanom zagotoviti dostop do interneta s hitrostjo 100 Mb/s zelo smeli, pa so z zadnjimi predlogi Evropske komisije o razvoju t. i. gigabitne družbe do leta 2025 postavljeni v povsem novo luč. Pod pogojem, da bodo projekti izvedeni tako kot je predvideno, ima Slovenija realne možnosti, da gigabitna družba postane že okoli leta 2020.

Sodobne komunikacijske storitve so neločljivo povezane z mobilnimi omrežji, ki so v večjem delu komplementarno dopolnilo storitvam na osnovi fiksne infrastrukture. Evropska unija je žal med najbolj konzervativnimi pri nadaljnjem sproščanju radijskega spektra predvsem pod 1 GHz za potrebe mobilnih komunikacij, kar se je jasno pokazalo na zadnji Svetovni radijski konferenci konec 2015. Po drugi strani pa so aktualni načrti komisije pri razvoju in implementaciji mobilnih tehnologij pete generacije (5G) zelo ambiciozni. Tako naj bi že v naslednjem letu pričeli podpirati testne pilotske projekte. V teh okvirih bomo skladno z našimi pristojnostmi podprli prizadevanja mobilnih operaterjev in AKOS-a za oblikovanje mednarodnega pilotnega projekta, s katerim bi lažje kandidirali za EU sredstva.

Spoštovani,

smo na začetku izvajanja strateških dokumentov, ki jih je za digitalno preoblikovanje Slovenije sprejela Vlada RS. Oblikovali bomo razvojno spodbudno zakonodajo kibernetkega prostora. Pripravljeni smo na sodelovanje, oblikujemo Slovensko digitalno koalicijo za usklajevanje digitalizacije, pri čemer vas bomo povabili k sodelovanju.

Pripravljamo podporne projekte s katerimi bomo spodbudili razvoj digitalnega gospodarstva in digitalne družbe. Spodbujali bomo izobraževanje po potrebah gospodarstva, za boljše e-veščine, s katerimi se bomo lažje spopadali s sodobnimi izzivi digitalizacije. Rezultati testiranja tržnega interesa za gradnjo širokopasovne infrastrukture obetajo dosego smelih ciljev s kombinacijo zasebnih in javnih sredstev. Spodbujali bomo povpraševanje po sodobnih digitalnih storitvah.

Skratka prepričan sem, da smo na pravi poti, da bomo lahko izkoristili razvojne priložnosti, ki jih omogočajo digitalne tehnologije za splošne gospodarske in družbene koristi, in da bomo Slovenijo v naslednjih letih skupaj uvrstili med napredne digitalne družbe.

Hvala za vašo pozornost!